

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/12/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1122209535
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Adela Unčovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1122209535.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Adely Unčovskej a členov senátu JUDr. Ayše Pružinec Eren a Mgr. Niny Dubovskej, v právnej veci žalobkyne: L. P., D.. XX.X.XXXX, R.. XX.XX.XXXX, naposledy bytom W. XX, D., X., prechodne bytom U. XX, Z. proti žalovanému: ČSOB Poistovňa, a.s., IČO: 31 325 416, so sídlom Žižkova 11, Bratislava, o náhradu škody na zdraví, na odvolanie odvolateľov: L. G., D.. XX.X.XXXX, N. O. XX N., O., X. V. P. C., D.. XX.X.XXXX, N. T. XX, O., X., zastúpených: Advokátska kancelária JUDr. Jakub Mandelík, s.r.o., IČO: 47 234 318, so sídlom Záhradícka 51, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 20.12.2022, č. k. 12C/64/2022-159, jednomyselne takto

rozhodol:

Odvolanie odvolateľov L. G. V. P. C. sa o d m i e t a.

Žalovanému sa nárok na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zastavil konanie o nároku žalobkyne na náhradu škody na zdraví a vyslovil, že žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil § 61, § 62, § 161 ods. 1, § 161 ods. 2, § 63 ods. 1, § 257 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) a § 7 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) a vecne tým, že z predloženého úmrtného listu vyplýva, že žalobkyňa zomrela dňa 29.10.2022. Súd prvej inštancie mal za to, že spôsobilosť žalobkyne mať práva a povinnosti a tým aj spôsobilosť byť stranou sporu a procesná spôsobilosť zanikla smrťou dňa 29.10.2022. Keďže v konaní vo vzťahu k uplatneným nárokom na náhradu za bolesť, sťaženie spoločenského uplatnenia a mimoriadne zvýšenie náhrady za sťažené spoločenské uplatnenie s poukazom na ustanovenie § 579 ods. 2 Občianskeho zákonníka nie je možné pokračovať z dôvodu zániku tohto práva, keďže smrťou fyzickej osoby toto právo zaniká a neprechádza na dedičov (R 53/1996), súd prvej inštancie konanie pre nedostatok procesnej spôsobilosti žalobkyne, v zmysle ustanovenia § 62 C.s.p. zastavil. O trovách konania súd rozhodol podľa § 257 C.s.p. a žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko konanie muselo byť zastavené z dôvodu, že žalobkyňa zomrela a v konaní nie je možné pokračovať.

3. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podali odvolanie L. G. a P. C. ako dedičia po žalobkyni z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p., t.j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žiadali, aby odvolací súd rozhodol tak, že pokračuje v konaní s dedičmi po pôvodnej žalobkyni, L. P., nar. XX.X.XXXX zomr. XX.XX.XXXX s L. G., V. P. C. a aby napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle § 389 C.s.p. zrušil v celom rozsahu a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Poukázali na článok 22 Smernice Európskeho Parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16.9.2009 o poistení a zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinností poistenia tejto

zodpovednosti (ďalej len „Smernica“) a na § 579 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré je potrebné vykladať tak, že bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia zaniká len v prípade, že nebolo uplatnené na súde alebo povinným uznané. V opačnom prípade nie je poisťovateľ motivovaný likvidovať škodu riadne a včas, za účelom zbavenia sa svojej povinnosti poskytnúť plnenie. Poukázali na nález Ústavného súdu SR zo dňa 7.9.2022 č.k. II. ÚS 263/2022-47, v zmysle ktorého „každý škodca by mohol logicky bez sankcie oddialiť riešenie škody „odkazom na súd“ a neprijateľnosť takejto konštrukcie umocňuje aj predstava, že čím dlhší je súdny proces, tým lepšie pre škodcu“. Efektívny mechanizmus rýchleho odškodňovania vyžadovaný Smernicou sa tak stáva len zdanlivým. Výklad ustanovenia § 576 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého právo na náhradu za bolesť a stratu spoločenského uplatnenia bezvýnimčne zaniká, žiadnym spôsobom nezabezpečuje effet utile Smernice. Ten je možné zabezpečiť len eurokonformným výkladom a to tak, že pri nároku na náhradu škody na zdraví z povinného zmluvného poistenia právo nezanikne, pokiaľ bolo za života uplatnené na súde. Uviedli, že požiadavku interpretačnej výnimky opierajú aj o právne závery Súdneho dvora EÚ z rozsudku vo veci C-351/12 zo dňa 27.2.2014, že vnútroštátny súd je povinný pravidlá vnútroštátneho práva vykladať v najširšej možnej miere s ohľadom na znenie a účel smernice, aby dospel k riešeniu, ktoré je v súlade s cieľom sledovaným smernicou. Tiež poukázali na judikatúru Najvyššieho súdu ČR, v zmysle ktorej súd vyložil ustanovenie zákona tak, aby vyhovel požiadavkám smernice a rozhodnutia Krajského súdu v Prešove (vychádzajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 3ECdo/278/2013, publikované pod R 2/2015), v ktorých súdy dospeli k záveru, že i keď samotný nárok na bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia zaniká, je potrebné pokračovať s dedičmi pôvodného žalobcu a zaoberať sa príslušenstvom pôvodne uplatnenej pohľadávky (trovy, úroky z omeškania). V prípade, ak by konajúci súd odmietol vyložiť ustanovenie § 579 ods. 2 Občianskeho zákonníka reštriktívne tak, ako navrhujú odvolatelia, žiadali predložiť Súdnemu dvoru EÚ prejudiciálne otázky v znení: „Má sa článok 22 Smernice (2009/103/ES) vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd má interpretovať pravidlá vnútroštátneho práva ich v najširšej možnej miere s ohľadom na znenie a účel smernice, aby dospel k riešeniu, ktoré je v súlade s cieľom sledovaným smernicou? Je cieľom Smernice (2009/103/ES) a najmä jej článku 22 zavedenie takých vnútroštátnych mechanizmov, resp. taký výklad pravidiel vnútroštátneho práva, aby bolo pre poškodených zaručené efektívne a včasné dosiahnutie odškodnenia? Má sa Smernica (2009/103/ES) vykladať v tom zmysle, že článok 22 bráni zániku nárokov uplatnených poškodeným priamo proti poisťovateľovi žalobou v prípade smrti poškodeného počas súdneho konania?“ Odvolatelia zdôraznili, že aj bez ingerencie zákonodarcu k záverom o prechode práv nehmotnej povahy na dedičov možno dospieť. Aj v rakúskej súdnej praxi bol tento záver dosiahnutý práve judikatúrou. Je potrebné, aby sa dediteľnosť týchto práv viazala na moment, ktorý má poškodený vo vlastných rukách, teda podanie žaloby. Opačný prístup totiž znamená, že nároky poškodeného sú závislé od okolností, ktoré poškodený nevie ovplyvniť. Jediné dediteľnosť práv podmienená podaním žaloby odstraňuje motiváciu používať zadržiavanie plnenia ako nástroj taktiky dlžníka. Zdôraznili, že zmysle judikatúry Najvyššieho súdu ČR aj ustanovení rakúskeho občianskeho zákonníka je bolestné možné zdediť, ak bolo za života poškodeného uplatnené na súde. Súdna prax ohľadom problematiky zániku práv viazaných na osobu veriteľa nezodpovedá súčasným spoločenským potrebám a nereflektuje požiadavky európskej legislatívy (Smernice), ani potreby modernejšieho prístupu k právam nehmotnej povahy. Interpretačné metódy umožňujú a to nie len v teoretickej rovine (viď. rakúska súdna prax) prijať záver, že nároky viazané na osobu veriteľa zanikajú len ak neboli uplatnené na súde, pričom tento záver je podporený aj nepriamym účinkom Smernice. Rozdielnosť prístupu pokiaľ ide o dediteľnosť majetkových práv viazaných na osobu poškodeného neprispieva k harmonizovanému postupu pri likvidácii poisťných udalostí v rámci Európskej únie, čím narúša všeobecnú zásadu rovnosti, keďže ten istý nárok je v dôsledku slovenskej rozhodovacej praxe podriadený odlišnému právnemu režimu.

4. K odvolaniu sa vyjadril žalovaný v podaní doručenom súdu dňa 20.2.2023. Uviedol, že právny zástupca odvolateľov nepredložil žiaden dôkaz, na základe ktorého by bolo možné dospieť k záveru, že ním označené osoby sú dedičmi žalobkyne, teda nepreukázal, že by sa tieto osoby ani len teoreticky mohli stať účastníkmi tohto konania. Zdôraznil, že nedostatok priameho účinku smerníc možno preklenúť eurokonformným výkladom iba v prípade potreby interpretácie vnútroštátneho právneho predpisu, čo nie je daný prípad, pretože Občiansky zákonník jasne vymedzuje podmienky existencie uplatnených nárokov. Zo samotnej podstaty smerníc vyplýva, že vo vzťahu medzi jednotlivcami smernica nemôže mať priamy horizontálny účinok, tento môže mať iba vo vzťahu k členskému štátu. Pripustením priameho účinku smerníc by sa priznala Európskej únii právomoc prijímať akty s automatickým priamym účinkom, ktorými sú v zmysle právomocí únie iba nariadenia a rozhodnutia. Slovenská republika transponovala smernicu do vnútroštátneho práva v podobe zákona o povinnom zmluvnom poistení

zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Účelom smernice nie je založenie takých nárokov, ktoré vnútroštátne právo nepozná, ani stanoviť špecifické podmienky na uplatnenie nároku, ktoré sú zásadne iné ako krajina vo svojom právnom poriadku pozná. Ak slovenské právo bolestné a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia umožňuje priznať len za života poškodeného, nemôže účinok smernice ani jej eurokonformný výklad založiť osobitnú kategóriu poškodených. Sankčný mechanizmus nemôže byť vykladaný extenzívne a stanoviť, že následkom neukončenia šetrenia škody zo strany poisťovne v lehote, bude priznanie takéhoto nároku poškodenému bez ohľadu, či je alebo nie je na tento nárok oprávneným. Zdôraznil, že prirodzeným sankčným mechanizmom sú úroky z omeškania, ktoré sú zapracované do vnútroštátneho práva. Európsky súladný výklad má svoje hranice a Súdny dvor EÚ stanovil, že zásada eurokonformného výkladu nemôže slúžiť ako základ pre výklad contra legem vnútroštátneho práva a nesmie ani znamenať novelizáciu konkrétneho národného predpisu. Ustanovenia smernice nemôžu byť považované za bezpodmienečné a smernica ako taká nemôže zakladať záväzky súkromným osobám a rovnako sa na smernicu nemožno odvolávať pred vnútroštátnym súdom, v prípade ak by tým mohli byť poškodené práva súkromného subjektu. Zákaz výkladu contra legem bráni tomu, aby bol vnútroštátny súd nútený vykladať vnútroštátne právo v rozpore s jeho výslovným znením, pričom aj výklad, ktorý by nebol v jednotlivom prípade podľa Súdného dvora contra legem, môže porušovať inú všeobecnú právnu zásadu, ktorú by mal vnútroštátny súd rešpektovať. Jedným z limitov eurokonformného výkladu je princíp právnej istoty. Vnútroštátne súdy by nemali byť nútené k výkladu vnútroštátneho práva, ktorý ide nad rámec toho, čo môže jednotliviec legitímne očakávať. Obmedzenie uplatnenia priameho účinku voči jednotlivcovi bolo významnou mierou motivované práve princípom právnej istoty, preto by bolo absurdné, aby sa tieto obmedzenia obchádzali prostredníctvom nepriameho účinku; odvolatelia však eurokonformný výklad aplikujú práve contra legem. Eurokonformný výklad použitý odvolateľmi by odporoval princípom právnej istoty a retroaktívne zasahoval do existujúcich vzťahov povinného zmluvného poistenia, dôsledkom čoho by bola faktická novelizácia zákona o povinnom zmluvnom poistení, ktorá by poškodzovala poisťovne ako subjekty súkromného práva a viedla by k tomu, že poisťovne by museli poškodeným uhrádzať poistné plnenie bez toho, aby takéto plnenie bolo pokryté legitímne dojednaným poistným v poistných zmluvách. Eurokonformný výklad by bol preto neprípustný aj v prípade, ak by nebol contra legem. K zahrnutiu práva na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia po úmrtí poškodenej do existujúceho rámca poistenia nemožno dospieť ani eurokonformným výkladom zákona o povinnom zmluvnom poistení. Poukázal na skutočnosť, že nárok na bolestné bol žalobkyni krátený v dôsledku jej zavinenia, pretože v čase nehody nebola pripútaná bezpečnostnými pásmi a vedome nasadla do motorového vozidla vedeného osobou, ktorej vnímacia a reakčná schopnosť bola oslabená požitím alkoholu, čím sa podieľala na vzniku svojho poškodenia na zdraví a žalovaný plnil bolestné do jedného mesiaca po uplatnení nároku žalobkyňou. Žalovaný sa ohradil voči tvrdeniam odvolateľov o jeho úmysle odďaľovať poistné plnenie a poukázal na skutočnosť, že žalobkyňa zomrela štyri dni po podaní žaloby. Podľa žalovaného žalobou uplatnený nárok nebol v rozpore so zákonom pred podaním žaloby u neho ako poisťovateľa uplatnený, preto nesúhlasí s tvrdením o odďaľovaní jeho plnenia. K uzneseniu Najvyššieho súdu SR sp. zn. ECdo 278/2013, na ktoré odvolatelia poukázali, uviedol, že predmetné rozhodnutie vychádza z vykonateľného exekučného titulu a samotná exekúcia začala za života oprávnenej. Žalovaný považuje za absolútne neprípustné, aby súd mohol otázku zodpovednosti, základu nároku a jeho výšky posudzovať len ako otázku predbežnú, pretože sa jedná o otázku právne a skutkovo zložitú a vyžadujúcu dokazovanie. V zmysle judikatúry majú satisfakčné nároky vo vzťahu k veriteľovi výsostne osobný charakter a jeho smrťou definitívne zanikajú. Právo na bolestné a na odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré poškodený utrpel a za ujmu ktorú má a bude mať v ďalšom živote je právom spätým výlučne s osobou poškodeného, ktoré na dedičov neprechádza. Nejedná sa o nárok reparačnej ale satisfakčnej povahy. Ak poškodená osoba zomrie, jej obmedzenia v živote sa do značnej miery už reálne nemôžu prejavíť. Pokiaľ ide o vhodnosť vyňatia z pôsobnosti ust. § 579 ods. 2 Občianskeho zákonníka prípady, kedy bolo právo uplatnené na súde, toto prináleží zákonodarnému zboru, nie súdu, ktorý len výkladovo jednoznačnú právnu úpravu aplikuje. Judikatúra iných štátov nie je a nemôže byť prameňom nášho práva. Ak by nároky prechádzali na dedičov, takýto výklad zákona by so sebou priniesol riziko obohatenia sa pozostalých (mohli by byť odškodnení dvakrát), v prípade úmrtia poškodeného by nebolo možné jeho vyšetrovanie znalcom čo znemožní určenie výšky náhrady škody a zopakoval, že dôvod odškodnenia smrťou zaniká, pretože ak poškodený zomrel, jeho obmedzenia v živote sa už reálne nemôžu prejavíť. Podľa žalovaného pri teleologickej redukcii treba postupovať nanajvýš opatrne, keďže ide o postup contra verba legis. Zákonodarca v tomto prípade vedome chcel dosiahnuť, aby nároky vzhľadom na ich povahu zanikli smrťou a nejedná sa preto o žiadnu nedôslednosť, ale naopak úmysel. Vzhľadom na uvedené mal žalovaný za to, že konanie musí byť zastavené.

5. Podľa § 161 ods.1 C.s.p., ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

6. Podľa § 161 ods. 2 C.s.p. ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

7. Podľa § 61 C.s.p. procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

8. Podľa § 63 ods. 1 C.s.p., ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť alebo či v ňom môže pokračovať.

9. Podľa § 63 ods. 2 C.s.p., v konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to, len čo sa skončí konanie o dedičstve.

10. Podľa § 579 ods. 2 Občianskeho zákonníka smrťou veriteľa právo zanikne, ak bolo plnenie obmedzené len na jeho osobu; zanikne aj právo na bolestné a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia.

11. Procesné podmienky konania predstavujú základné procesné predpoklady, aby mohol súd autoritatívne rozhodnúť vo veci samej. K procesným podmienkam na strane strán sporu o.i. patrí procesná subjektivita, definovaná v ust. § 61 C.s.p., ktorá vyjadruje spôsobilosť byť sporovou stranou. Procesnú subjektivitu má ten subjekt práva, ktorý vo sfére hmotného práva disponuje spôsobilosťou na práva a povinnosti.

12. Ustanovenie § 63 C.s.p. upravuje prípady, keď k strate procesnej subjektivity fyzickej osoby, teda k jej smrti došlo počas konania, t.j. v období od doručenia žaloby do právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Súd po smrti strany počas konania má po posúdení povahy sporu možnosť konanie zastaviť alebo v konaní pokračovať. Povahou veci sa rozumie povaha hmotných práv a povinností, o ktoré v konaní ide, čo vyplýva práve z toho, že procesné nástupníctvo sa odvodzuje od nástupníctva hmotnoprávneho.

13. V prejednávanej veci sa žalobkyňa domáhala od žalovaného titulom náhrady škody na zdraví zaplatacia bolestného vo výške 39.174 eur s príslušenstvom, sťaženého spoločenského uplatnenia vo výške 114.803 eur a mimoriadneho navýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 57.401,50 eur. Žalobkyňa svoju žalobu odôvodnila tým, že dňa 11.07.2021 utrpela zranenia pri dopravnej nehode. Podľa správy zo Slovenskej kancelárie poisťovateľov bolo osobné motorové vozidlo škodcu poistené v čase dopravnej nehody u žalovaného (č. poisťnej zmluvy XXXXXXXXXXX/1), čo ju oprávňovalo uplatniť si jednotlivé nároky na náhradu škody na zdraví voči žalovanému ako príslušnému poisťovateľovi.

14. Podaním zo dňa 16.12.2022 doručeným dňa 19.12.2022 žalovaný súdu prvej inštancie oznámil, že žalobkyňa zomrela dňa 29.10.2022 a túto skutočnosť preukázal predložením úmrtného listu.

15. V prejednávanej veci žalobkyňa v priebehu prvoinštančného konania (pred právoplatným rozhodnutím súdu) dňa 29.10.2022 zomrela, čím stratila procesnú subjektivitu (spôsobilosť byť účastníkom konania). S prihliadnutím na predmet konania, ktorým bola žaloba o náhradu škody na zdraví (bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia), dospel odvolací súd (v súlade s názorom súdu prvej inštancie) k záveru, že smrťou žalobkyne vznikol neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, ktorý vyžadoval posúdiť, či právo alebo povinnosť, o ktorej sa rozhoduje, prešla v zmysle § 63 ods. 2 C.s.p. na jej právnych nástupcov (dedičov). V danom prípade nie je možné v konaní ďalej pokračovať s právnymi nástupcami (dedičmi) zomrelej žalobkyne, nakoľko uvedenému procesnému postupu bráni zánik pohľadávky žalobkyne (jej smrťou) podľa § 579 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

16. V súvislosti s argumentáciou odvolateľov o potrebe tzv. eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva, konkrétne § 579 ods. 2 Občianskeho zákonníka s ohľadom na znenie a účel smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16.9.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú

prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti (ďalej len „Smernica“), je nutné uviesť, že v súčasnom práve Európskych spoločenstiev možno hovoriť v súvislosti s priamym účinkom smerníc iba v zmysle vertikálneho priameho účinku. Horizontálny priamy účinok je príznačný pre nariadenia a zmluvy a znamená to, že tieto akty môžu upravovať nielen práva jednotlivcov, ale stanoviť im aj povinnosti. Naproti tomu smernice môžu mať priamy účinok iba vertikálny, teda v smere od jednotlivca k štátu. Smernica sama o sebe nemôže ukladať jednotlivcom povinnosti a na smernicu sa nemožno odvolávať proti jednotlivcovi. Pokiaľ ide o tzv. nepriamy účinok smerníc, táto zásada stanovuje, že národné súdy majú vykladať a aplikovať vnútroštátne predpisy (nielen vykonávacie) v súlade s požiadavkami práva Spoločenstva, a to v rozsahu, v akom to vnútroštátne právo dovoľuje. Vnútroštátne súdy teda musia skúmať, či môžu normu práva Európskej únie transponovanú určitým zákonom vykladať eurokonformne. Tento nepriamy účinok smernice nie je absolútny - eurokonformný výklad zákona nemôže nahradiť výslovné znenie zákona; v opačnom prípade by išlo o výklad contra legem.

17. Podľa čl. 22 Smernice (Postup pri náhrade škody) členské štáty zavedú povinnosť, podporenú primeranými, účinnými a systematickými finančnými alebo im rovnocennými správnyimi sankciami, že do troch mesiacov odo dňa, kedy poškodená osoba uplatní svoju pohľadávku na náhradu škody buď priamo voči poisťovni osoby, ktorá spôsobila nehodu, alebo voči jej likvidačnému zástupcovi:

a) poisťovňa osoby, ktorá spôsobila nehodu, alebo jej likvidačný zástupca predložia odôvodnený návrh na náhradu škody v prípadoch, kedy zodpovednosť nie je sporná a škody sú vyčíslené, alebo
b) poisťovňa, ktorej je adresovaná žiadosť o náhradu škody, alebo jej likvidačný zástupca poskytne odôvodnenú odpoveď na body žiadosti v prípadoch, keď zodpovednosť je buď odmietnutá, nie je presne určená, alebo škody nie sú úplne vyčíslené.

Členské štáty prijímú ustanovenia, aby zabezpečili, že ak návrh nie je predložený v lehote troch mesiacov, okrem náhrady navrhutej poisťovňou alebo určenej súdom budú poškodenej osobe vyplatené aj úroky.

18. Podľa § 579 ods. 2 Občianskeho zákonníka smrťou veriteľa právo zanikne, ak bolo plnenie obmedzené len na jeho osobu; zanikne aj právo na bolesťné a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia.

19. Predmetná smernica bola transponovaná do slovenského právneho poriadku prostredníctvom zákona č. 381/2001 Z.z., ktorým boli plne zabezpečené hlavné ciele smernice, a to uplatnenie práva poškodeného priamo voči poisťovni, právo poškodeného na rýchle poskytnutie poistného plnenia (primeraná lehota na ukončenie šetrenia poistnej udalosti a poistného plnenia spolu so sankciami pri nedodržaní tejto lehoty v podobe úroku z omeškania) a zriadenie orgánu pre náhradu škody v prospech osôb poškodených v dôsledku dopravných nehôd, ktoré sa stali v inom členskom štáte než v tom, v ktorom majú bydlisko. Je potrebné zdôrazniť, že Smernica explicitne neupravuje okruh osôb, ktoré majú byť odškodnené v dôsledku dopravných nehôd motorovými vozidlami v súvislosti s bolestným a náhradou za sťaženie spoločenského uplatnenia. Vnútroštátnym poriadkom upravená problematika zániku práva smrťou veriteľa jednoznačne, bez akýchkoľvek pochybností jasne vymedzuje zánik práva na bolesťné a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v prípade smrti veriteľa. Aj ustálená judikatúra interpretovala predmetné ustanovenie tak, že „právo na bolesťné a sťaženie spoločenského uplatnenia zaniká smrťou veriteľa bez ohľadu na to, či toto právo bolo alebo nebolo priznané právoplatným rozhodnutím súdu“ (R 20/1966) a „pokiaľ je totiž právo na bolesťné a na odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia zadosťučinením poskytovaným za bolesti, ktoré poškodený utrpel a za ujmu, ktorú má (bude mať) vo svojom ďalšom živote pri spoločenskom uplatnení, treba na toto právo nazerať ako na právo späté výlučne len s osobou poškodeného, ktoré na dedičov neprechádza. (R 2/2015). Výklad tohto ustanovenia tak ako to navrhujú odvolatelia, by bol nepochybne výkladom contra legem, čo nie je prípustné. Pokiaľ odvolatelia argumentujú článkom 22 Smernice, je nutné konštatovať, že uvedené ustanovenie smernice (a ani žiadne iné ustanovenia smernice) neobsahuje žiadny okruh povinností pre členské štáty, ktoré by akýmkoľvek spôsobom súviseli s okruhom poškodených osôb (alebo vyjadrovali požiadavku na okruh poškodených osôb). Jedinou požiadavkou uvedenou v predmetnom ustanovení je zavedenie povinnosti poisťovne v lehote do troch mesiacov odo dňa uplatnenia pohľadávky na náhradu škody predložiť odôvodnený návrh na náhradu škody (v prípade ak zodpovednosť nie je sporná a škody sú vyčíslené) alebo odôvodnenú odpoveď (v prípade ak zodpovednosť je odmietnutá alebo škody nie sú úplne vyčíslené) a zabezpečenie vyplatenia úrokov poškodenej osobe v prípade porušenia týchto povinností poisťovne. Požiadavka na rýchle poskytnutie poistného plnenia (ako jeden z cieľov Smernice) nemôže byť vykladaná takým extenzívnym

spôsobom, na základe ktorého by bolo možné dospieť k záveru, že úprava zániku pohľadávky na bolestné a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia smrťou veriteľa (poškodeného) je v priamom rozpore s touto požiadavkou a nezabezpečuje effet utile Smernice. V žiadnom prípade nemožno vyvodiť, že článok 22 Smernice bráni zániku nárokov uplatnených poškodeným priamo proti poisťovateľovi žalobou v prípade smrti poškodeného počas súdneho konania. Odvolací súd upriamuje pozornosť aj na to, že Smernica priamo stanovuje, že požiadavka na rýchle poskytnutie poistného plnenia má byť v členských štátoch zabezpečená finančnými a administratívnymi sankciami. Vo vzťahu k rozhodnutiam Krajského súdu v Prešove (zo dňa 9.1.2018, sp.zn. 1Co/25/2017 a zo dňa 16.4.2019, sp.zn. 5Co/54/2019) odvolací súd uvádza, že týmito rozhodnutiami nie je viazaný. Pokiaľ závery uvedených rozhodnutí vychádzali z uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 6.3.2014, sp.zn. 3ECdo/278/2013, odvolací súd upriamuje pozornosť na to, že najvyšší súd sa v predmetnom rozhodnutí zaoberal výlučne (súdom priznaným) nárokom na náhradu trov konania právneho nástupcu poškodeného, a to v štádiu exekučného konania vo veci už judikovaného nároku na bolestné a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Najvyšší súd v odôvodnení rozhodnutia totiž uviedol, že „V danom prípade treba mať ale na zreteli tú skutočnosť, že pokiaľ účelom náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia je zmierniť (osobne poškodenému) jemu spôsobenú nemateriálnu ujmu, účelom náhrady trov konania je nahradiť materiálne výdavky poškodeného (prípadne aj výdavky vynaložené z majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve poškodeného a jeho manželky) spojené s uplatnením nároku v občianskom súdnom konaní. V prípade takejto zásadnej nesúrodosti medzi účelom, ktorý sleduje zákon priznaním náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia, a účelom, ktorý sa sleduje priznaním náhrady trov občianskeho súdneho konania, má smrť toho, komu boli tieto náhrady priznané, odlišné právne dôsledky. V takom prípade zánik pohľadávky nemá bez ďalšieho za následok tiež zánik jej príslušenstva; neplatí teda, že osud (takéhoto) príslušenstva zdieľa osud (takejto) pohľadávky. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd uzatvára, že i keď právo na bolestné a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia smrťou poškodeného zaniká v rozsahu, v ktorom nebolo za jeho života uspokojené, nedochádza smrťou poškodeného k zániku práva na zaplatenie sumy prisúdenej poškodenému ako náhrada trov toho konania, v ktorom sa domáhal náhrady za vytrpenú bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Právo v rozsahu, v ktorom nezaniklo, prechádza na právnych nástupcov“. Pokiaľ odvolatelia argumentovali judikatúrou nemeckých a českých súdov, odvolací súd takýmito rozhodnutiami nie je viazaný a má za to, že zásada zblížovania (harmonizácie) právnych poriadkov členských krajín Európskej únie v sebe nezahrňuje aj požiadavku na zblížovanie judikatúry týchto členských štátov, zvlášť v prípade, ak ide v oblasti slovenskej právnej úpravy o výklad contra legem.

20. Odvolací súd sa s ohľadom na vyššie uvedené nestotožnil s argumentáciou odvolateľov a nevyhovel ich žiadosti predložiť Súdnemu dvoru EÚ navrhované prejudiciálne otázky.

21. Na základe uvedeného odvolací súd bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p.) odmietol odvolanie podľa § 386 písm. b) C.s.p. ako podané neoprávnenými osobami, ktorých právne nástupníctvo po zomrelej žalobkyni ani nebolo v konaní preukázané.

22. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a čl. 4 C.s.p., keďže v danom prípade nebolo možné použiť zásadu úspechu v spore (§ 255 C.s.p.) a ani zásadu procesného zavinenia na zastavení konania (§ 256 ods.1 C.s.p.). Žalovanému ako jedinej zostávajúcej strane v spore nepriznal náhradu trov konania, zohľadňujúc pritom aj skutočnosť, že v danom prípade ani nie je voči komu náhradu trov konania priznať.

23. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.). Dovolateľ musí byť

v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).